॥ सुवचनानि ॥

अतिपरिचयादवज्ञा ।

अतिलोभो विनाशाय ।

अतितृष्णा न कर्तव्या ।

अति सर्वत्र वर्जयेत् ।

अधिकस्याधिकं फलम् ।

अनतिक्रमणीया हि नियतिः ।

अल्पश्च कालो बहवश्च विघ्नाः ।

अलभ्यो लाभः ।

अव्यापारेषु व्यापारः ।

अहिंसा परमो धर्मः ।

अभद्रं भद्रं वा विधिलिखितमुन्मूलयति कः ।

अर्थो हि लोके पुरुषस्य बन्धुः ।

आकृतिर्बकस्य दृष्टिस्तु काकस्य ।

आये दुःखं व्यये दुःखं धिगर्थाः कष्टसंश्रयाः ।

इक्षुः मधुरोऽपि समूलं न भक्ष्यः ।

इतः कूपः ततस्तटी ।

इतो भ्रष्टस्ततो भ्रष्टः ।

ईश्वरेच्छा बलीयसी ।

उत्पद्यन्ते विलीयन्ते दरिद्राणां मनोरथाः ।

उत्सवप्रियाः खलु मनुष्याः ।

कण्टकेनैव कण्टकमुद्धरेत् ।

कर्तव्यो महदाश्रयः ।

कवयः किं न पश्यन्ति ?

काव्यशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् ।

कालाय तस्मै नमः ।

किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ।

किमिव हि दुष्करमकरुणानाम् ।

किं मिष्टमन्नं खरसूकराणाम्

क्षमया किं न सिद्ध्यति ।

क्लेशः फलेन हि पुनर्नवतां विधत्ते ।

गतं न शोच्यम् ।

गतानुगतिको लोकः न कश्चित् पारमार्थिकः ।

गहना कर्मणो गतिः ।

गुणाः सर्वत्र पूज्यन्ते ।

चक्रवत्परिवर्तन्ते दुःखानि च सुखानि च ।

जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी ।

जलबिन्दुनिपातेन क्रमशः पूर्यते घटः ।

जीवो जीवस्य जीवनम् ।

त्रुटितः संबन्धः प्रशान्तः कलहः ।

त्रैलोक्ये दीपकः धर्मः ।

दुर्लभं भारते जन्म मानुष्यं तत्र दुर्लभम् ।

दूरतः पर्वताः रम्याः ।

द्रव्येण सर्वे वशाः ।

धर्मो मित्रं मृतस्य ।

धीराः हि तरन्ति आपदम् ।

नास्ति सत्यसमो धर्मः ।

न कूपखननं युक्तं प्रदीप्ते वह्निना गृहे ।

न भूतो न भविष्यति ॥

नमः शिवाय ।

नमो भगवते वासुदेवाय ।

न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते ।

न शान्तेः परमं सुखम् ।

निगूढेऽपि कुक्कुटे उदेत्येव अरुणः ।

निर्वाणदीपे किमु तैलदानम् ।

निरस्तपादपे देशे एरण्डोऽपि द्रुमायते ।

निःस्पृहस्य तृणं जगत् ।

न निश्चितार्थात् विरमन्ति धीराः ।

निर्धनस्य कुतः सुखम् ।

नीचैर्गच्छत्युपरि च दशा चक्रनेमिक्रमेण ।

परदुःखं शीतलम् ।

परोपकारार्थमिदं शरीरम् ।

परोपदेशे पाण्डित्यम् ।

परोपकारः पुण्याय ।

परोपकाराय सतां विभूतयः ।

पुनः पुनरपि प्रक्षाल्य कज्जलं न श्वेतायते ।

पिण्डे पिण्डे मतिर्भिन्ना ।

प्रज्ज्वालितो ज्ञानमयः प्रदीपः ।

प्रथमग्रासे मक्षिकापातः ।

पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि जलमन्नं सुभाषितम् ।

बधिरात् मन्दकर्णः श्रेयान् ।

बहुजनहिताय बहुजनसुखाय ।

बहुरत्न वसुन्धरा ।

बालानां रोदनं बलम् ।

बुद्धिः कर्मानुसारिणी ।

बुद्धिर्यस्य बलं तस्य ।

भद्रं कर्णेभिः श्रुणुयाम देवाः ।

भवन्ति भवितव्यानां द्वाराणि सर्वत्र ।

भिन्नरुचिर्हि लोकः ।

मधु तिष्ठति जिव्हाग्रे हृदये तु हलाहलम् ।

मनः पूतं समाचरेत् ।

मनोरथानामगतिर्न विद्यते ।

मरणं प्रकृतिः शरीरिणाम् ।

महाजनो येन गतः स पन्थाः ।

मार्गारब्धाः सर्वयत्नाः फलन्ति ।

मातृदेवो भव ।

पितृदेवो भव ।

आचार्यदेवो भव ।

अतिथिदेवो भव ।

मूढः परप्रत्ययनेयबुद्धिः ।

मृदुर्हि परिभूयते ।

मौनं सर्वार्थसाधनम् ।

यथा बीजं तथा अङ्कुरः ।

यथा राजा तथा प्रजा ।

यद् वा तद् वा भविष्यति ।

यद् वा तद् वा वदति ।

याचको याचकं दृष्ट्वा श्वानवत् गुर्गुरायते ।

यादृशं वपते बीजं तादृशं लभते फलम् ।

यः क्रियावान् स पण्डितः ।

युद्धस्य कथा रम्या ।

येन केन प्रकारेण प्रसिद्धः पुरुषो भवेत् ।

योजकस्तत्र दुर्लभः ।

राजा कालस्य कारणम् ।

वन्दे मातरम् ।

वक्ता दशसहस्रेषु ।

वचने का दरिद्रता

विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ।

विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् ।

विनाशकाले विपरितबुद्धिः ।

शठं प्रति शाठ्यम् ।

शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम् ।

शीलं परं भूषणम् ।

शुभास्ते पन्थानः ।

शुभं भवतु ।

सत्यमेव जयते न अनृतम् ।

सत्यं कण्ठस्य भूषणम् ।

सुखमुपदिश्यते परस्य ।

संहतिः कार्यसाधिका ।

स्वभावो दुरतिक्रमः ।

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com
Last updated December 23, 1998